

Hans Jørgensen - familiens alderspræsident

10. juni 2017

Hans Jørgensen

Hans Marius Jørgensen har en helt særlig status i Jørgensen familien. Han er min farfars storebror, min fars og mange andre familiemedlemmers læremester i murerhåndværket og han er familiens hidtil ældste medlem.

Som børn var vi mange gange på besøg hos ham og hans kone Kirstine i den lille landsby Kusterslev på Nordvestfyn, og de var også et par gange på besøg hos i Glostrup.

Denne lille historie er fra Hans og hans kære lillebrors Niels Peters (farfar) besøg i mit barndomshjem på Lunddalsvej i Glostrup omkring midt 1950'erne: De tøffede begge omkring i vores hus i murertræsko, da Niels Peter sagde: "Hans, kan du ikke høre, at der er en mus der piber?". De stod stille og lyttede, men nu kunne ikke høre noget. Så tøffede de lidt videre, og så sagde Niels Peter igen: "Jo, nu kan jeg tydeligt hører, at den piber!" Så stod de stille og lyttede, men nu var der stille igen. De tøffede atter videre, og nu kunne Hans også høre musen der pib. Så stod de atter stille, og min far kom hen til dem og sagde md et stort smil: "Hans, du trænger til nogle nye træsko, for de gamle piber som en hel mus!"

Fra fyens.dk:

Kusterslev er en samling huse beliggende en lille kilometers penge fra landevejen mellem Odense og Bogense, ca. 5-6 kilometer fra Særslev. Navnet har måske sin oprindelse i "Kostars arvegods". Kostar menes at være et mandsnavn, og sikkert er det, at der har været bebyggelse på stedet siden 1400-tallet, oprindeligt en samling gårde under grevskabet Gyldensteen, som siden blev selveje. Dernæst blev der bygget fodermesterhuse og såkaldte landarbejderboliger

Fødsel

Hans blev født den 23. november 1879 i Veflinge. Han blev hjemmedøbt i Veflinge den 10. december og efterfølgende blev han døbt i kirken den 28. december 1879 i Veflinge kirke. Hans forældre er mine oldeforældre Ane Kirstine Hansen og Jesper Jørgensen, og de var ikke gift ved hans fødsel. Hans dåb er både opført i kirkebogen for Veflinge og for Særslev, og i Veflinge er han døbt med navnet Hans Jørgen Jørgensen, mens han i Særslev blev døbt med navnet Hans Marius Jørgensen. Mærkeligt, men i sit voksne liv brugte han udelukkende navnet Hans Jørgensen.

Fra Veflinge kirkebog: Faddere ved dåben: Pigen Maria Rasmussen af Høvelt, pigen Maria Jørgensen af Stormarken, ungkarl Jørgen Chr. Jakobsen, ungkarl Hans Chr. Jørgensen og ungkarl Anders Chr. Nielsen alle af Stormarken.

I 1880 boede han sammen med sin ugifte mor Ane Kirstine på en stor gård, som ejes af enken Ane Katrine Bendtsen. Her var moderen tjenestepige og hun var samtidig logerende og fik kost sit sig selv og lille Hans. Faderen Jesper var tjenestekarl i Skamby. Hans var over 1 år, før forældrene den 29. december 1880 blev gift i Vigerslev kirke.

Kirkebogen for Veflinge: Forlovere ved brylluppet var husmand Johannes Nielsen af Farstrup og husmand Jørgen Hansen af Veflinge Stormark.

Forældrene flyttede ved gifte målet til et lille hus på Farstrup Hed, og her fik de efterfølgende følgende børn:

1. Niels Peter (1883-1974) – min farfar
2. Anna Nikoline (1887-1962)
3. Jørgen Christian (1890-omkr. 1970)
4. Marie Caroline (1895-1977)
5. Marius (1898-1898)
6. Marius (1899-1974)

Oldefar Jesper Jørgensens hus

på Farstrup Hed. Foto Arne 2005

Murerlærling

Hans voksede op i Farstrup som den ældste af børneflokk. Faderen Jesper var murer og de boede i et lille husmandssted uden meget jord.

Kusterslev på Nordvestfyn.

Fra Google Maps

I 1895 kom Hans i lære som murer hos sin far, og i 1901 var han uddannet murersvend. På det tidspunkt var der ikke så meget murerarbejde på Fyn, så han besluttede sammen med lillebror Niels Peter, der også var blevet uddannet som murer af sin far, sig til at tage til Odsherred på Sjælland for at finde arbejde, og her var timelønnen også betydeligt højere. Her arbejdede de 2 brødre sammen frem til 1906, hvorefter der igen var arbejdsmuligheder på Fyn, og de vendte tilbage til fødeøen, bl.a. for at være med til at bygge Højagergård i Kusterslev.

Lillebror Niels Peter havde i Ellinge Lyng i Odsherred truffet den søde Anna Kirstine Larsen, og de blev gift i 1909 – det er min farfar og farmor!

Barnefar og efterfølgende gift

Hans mødte også en sød pige ved navn Anna på Sjælland. Det var Anna Martine Cæcilie Nielsen. Hun blev født den 26. januar 1880 i Eskildstrup nær Vig i Odsherred.

Hun flyttede med Hans tilbage til Fyn, og i perioden fra 1906 og frem til brylluppet boede hun hos sin svigerfar Jesper og svigermor Ane på Farstrup Hed, hvor hun hjalp til som tjenestepige. Anna og Hans blev gift den 17. juli 1908 i Vigerslev kirke.

Fra Vigerslevs kirkebog:

Forlovere: Jesper Jørgensen og N. M. Jochumsen. Pastor Egermann stod for vielsen i Vigerslev kirke. Fra Visit Nordfyn: Vigerslev kirke er opført i middelalderen og er en smuk kirke i den kønne lille landsby. Der er en gravsten over Anton Bryske til Langesø. Kirken blev brugt af ejerne på Langesø indtil 1870, da Langesø Kapel blev bygget.

Vigerslev kirke. Fra Visit Nordfyn

Kort efter brylluppet blev Anna gravid, og den 9. april 1909 fødte hun deres datter, som blev døbt Else Kirstine Johanne i Særslev kirke.

Særslev kirke. Det er min bror Palles bil, der holder foran kirken.

Foto Arne i 2005

Ulykkerne ramte imidlertid hurtigt den unge familie. Anna blev syg i forbindelse med fødslen, og hun døde den 24. juli 1909, og blev begravet på Særslev kirkegård den 29. juli 1909. Det lille pigebarn var også sygt, og hun døde kort efter, nemlig den 19. august 1909, og hun blev også begravet på Særslev kirkegård.

Enkemand

Efter konen og barnets død i 1908 blev Hans muremester, og han byggede bl.a. i 1909 det hus, som han boede i resten af sit liv. Som det var skik og brug den gang, så fik huset også et navn, og det blev "Annasminde" opkaldt efter hans afdøde hustru. Huset ligger i den lille landsby Kusterslev tæt på gadekæret, og det er af det man stadig i dag kalder muremesterkvalitet, hvilket man tydeligt ser i dag, hvor huset stadig står flot og fuldt intakt. Denne holdning til kvalitet fik han også indprentet i sine mange lærlinge, hvoraf en stor del var familiemedlemmer, som f.eks. hans sønner Johannes og Jørgen og min far Otto. Kvalitetsbyggeri fra starten tager lidt længere tid, men det betaler sig i længden. Den lære har jeg også selv taget med langt senere i mit mangeårige arbejde indenfor IT-branchen som kvalitetsmanager.

I denne periode stod der også for byggeriet af Særslev Skole.

Folketælling i 1916 i Vigerslev, Skovby, Odense, AO opslag 155. Hans fik opkrævet statsskat 12,90 kr., og kommuneskat 12,87 kr.

Gift med Kirstine

Efter 10 år som enkemand, så mødte han Kirstine Marie Rasmussen, og de blev gift i Sanderum kirke den 15. juni 1918.

Kirkebog for Sanderum, Odense, Odense, AO opslag 26. Forlovere var murer Jesper Jørgensen, Kusterslev og Husejer Rasmus Christian Rasmussen, Sanderum Mark (brudeparrets fædre). Tillysning blev bestilt den 25 maj 1918, og lysning den 26 maj, 2 juni og 9 juni 1918. Vielsen foregik i Sanderum kirke og blev foretaget af sognepræst A. Glinquist.

Kirstine blev født den 15. august 1895 i Sanderum på Fyn. Hun var barn nr. 4 i en søskendeflok på 7.

Kirstine og Hans fik sammen 4 børn:

1. Anna Elsebeth (1920-2010)
2. Johannes Viggo (1923-1987)
3. Minna Kirstine (1927-nu)
4. Jørgen Kristian Jørgensen (1938-2003)

Kirstine med Niels Peter (min farfar) i baggrunden

Kirstine og Hans blev også faddere til en lang række af deres søskendes børn, som f.eks. min far Otto og mange af hans søskende.

I sin tid som murermester byggede han en lang række af de store gårde og huse, som i dag præger det nordfynske landskab. Hans huskede til det sidste navnene på de forskellige gårde, som han byggede sammen med sine svende og lærlinge. Ofte kørte de langt omkring på deres cykler for at arbejde med værktøjskassen og madpakken på bagagebæreren. Da elektriciteten blev almindelig på Fyn, byggede Hans og hans svende og lærlinge mange transformatorstationer.

I perioden fra 1928, da han var 12 år og frem til 1934, da han var 18 år boede min far Otto hos Kirstine og Hans. Otto var ud af en stor børneflokk på 12, så det kneb lidt med pladsen på gården i Farstrup. I den periode blev far samtidig udlært som murer af Hans.

Hans fortsatte som selvstændig murermester i Kusterslev helt frem til 1958, hvor han blev 77 år gammel. Der var ikke noget med tidlig pensionering eller efterløn den gang!

Murerne Jørgensen: Hans, lillebror Marius, samt nevøerne

Hans Christian, Otto (min far) og Mogens.

Pensionist

I 1958 pensionerede han sig selv som murermester, og blev ”dreng” hos sin søn Johannes. Det var han frem til 1964, altså som 84-årig, men herefter han kun har lavet småting, som han selv udtrykker det i interviewet i forbindelse med hans 100-års fødselsdag.

3 brødre samlet: Jørgen, Kirstine, Hans

og Niels Peter. Omkring 1960

På vores årlige Fynstur kom vi altid på besøg hos Kirstine og Hans. Her er et familiebillede fra sommeren 1963:

Fra venstre mod højre: Far Otto, Hans, farmor Anna, faster Karen, Kirstine og farfar Niels Peter. Foto Arne i 1963

Her er vi igen på besøg i Kusterslev. Det er fra sommeren 1966.

Fra venstre mod højre: Hans, far Otto, farfar Niels Peter, søster Lisbet og 2 grydeklare duer! Foto Arne i 1966

Hans selvbyggede kvalitetshus

Annasminde i Kusterslev. Foto Arne i 2005

Jeg husker også, at de havde indbygget dueslag i deres flotte hus. En gang, da vi besøgte dem omkring 1960, så serverede Kirstine stegte duer for os. Det havde vi aldrig prøvet at spise før, og vi var noget skeptiske, men duerne smagte faktisk rigtig godt.

Den 15. juni 1978 kunne Kirstine og Hans fejre diamantbryllup, dvs. 60 års bryllupsdag! Det blev markeret med en stor fest for familie og venner.

Som 99-årig i foråret 1979 fik han en hjerneblødning, men han kom over det, bl.a. med hjælp af Kirstines gode pleje og mad!

100 års fødselsdag

Den 23. november 1979 kunne Hans fejre sin 100 års fødselsdag sammen med familie og venner.

Hans omgivet sine 4 børn: Minna, Jørgen,

Johannes og Anna

Følgende artikel var i Fyens Stiftstidende i forbindelse med hans 100 års fødselsdag:

"Et liv i sten. Gårdbygger fylder 100

Kosterslev - Hans liv var fuld af sten, hedder det i sangen om Jens Vejmand, men linjen passer lige så vel på den tidligere muremester Hans Marius Jørgensen fra Kosterslev. Stenene har åbenbart ikke slidt så hårdt på ham, som de gjorde på Jens Vejmand, for Hans Marius Jørgensen fylder på fredag 100 år, og han var langt op i firserne, før armen sagde nej.

Den tidligere muremester bor stadig sammen med sin kone Kirstine på 85 i det hus, han byggede i 1909. Kirstine er Hans Marius Jørgensens anden kone, og de holdt diamantbryllup sidste år. Jeg kom i lære hos min far i Farstrup Hed, da jeg var 15 år, siger Hans Marius Jørgensen. Efter læretiden rejste jeg til Sjælland, fordi timelønnen var højere derovre, men efter fire år kom jeg tilbage for at bygge Højagergård her i Kosterslev sammen med mine brødre. Det var i 1906, siger muremesteren.

Umiddelbart derefter byggede han skolen i Særslev, og siden var han mester for en lang række af de store gårde og huse, som i dag præger det nordfynske landskab. Hans Marius Jørgensen husker stadig navnene på de forskellige gårde, som han byggede sammen med sine svende og lærlinge. Ofte kørte de langt omkring på deres cykler for at arbejde med værktøjskassen og madpakken på bagagebæreren. Da elektriciteten blev almindelig på Fyn, byggede Hans Marius Jørgensen mange transformatorstationer.

Jeg var mester til jeg var 77, siger fødselaren - derefter blev jeg "dreng" hos min søn Johannes, som har stået i lære hos mig. Jeg var "dreng" til jeg var 84. Siden da har jeg kun lavet småting. Udover sin egen søn har Hans Marius Jørgensen oplært fem brodersønner til murere. Han er selv fra en tid, da der var forskel på folk, og han kan lide at fortælle historier fra sin læretid. Som lærling i det forrige århundrede murede han et stykke for præsten i Veflinge, og da muren blev så høj, at den lille lærling ikke længere kunne nå, overtog præsten murenskeen. Præsten havde imidlertid ikke så meget forstand på arbejdet, for han lagde stenene lige oven på hinanden uden at skifte. Lærlingen Hans Marius stod ved siden af og turde ikke fortælle pastoren, at der var noget galt. Senere måtte han rage muren ned igen og bygge den op på ny.

Som dreng var Hans Marius Jørgensen lille og svagelig, og derfor blev han altid forkælet og fik det bedste. Forkælelsen fortsatte, da han blev gift med Kirstine, og sammen med en hjemmehjælper bringer hun hver dag den tidligere muremester på højkant. Han er nu kommet sig over en hjerneblødning, som han havde for et halvt år siden, og sønnen Johannes kan stadig få et råd om detaljerne indenfor murerkunsten.

Hans Marius Jørgensen glæder sig meget til fødselsdagsfesten på fredag, hvor borgmester Jørgen Larsen fra Sønder sø og amtsborgmester Jens Peter Fisker vil være blandt gæsterne. Julen fejrer Kirstine og Hans Marius Jørgensen i år i deres hjem med besøg af børn, børnebørn og oldebørn."

Hans med kagen med de 100 lys og sit livs lys

hustruen Kirstine

Død

Hans døde den 16. februar 1981 i en alder af 101 år 2 måneder og 23 dage. Det er indtil nu den længst levende i Jørgensen familien.

Kirstine nåede også at blive rigtig gammel. Hun levede sine sidste år i deres hus i Kusterslev, og hun døde som 95-årig den 9. januar 1990, og de fik sat denne smukke gravsten op efter sig på Særslev kirkegård.

Gravstenen på Særslev kirkegård. Fra

DK-Gravsten

Kilder

- Kirkebøger
- John Milo Larsen (min fætter)
- Arne Bjørn Jørgensen
- Otto Jørgensen (min far)
- Fyens Stiftstidende
- Folketællinger fra 1890, 1901, 1906, 1911, 1916, 1921, 1925, 1930 og 1940
- DK-Gravsten
- Visit Nordfyn
- Google Maps
- Fyens.dk

Arne Bjørn Jørgensen